

Апеляційна палата УКРНОІВІ: нові тенденції та підходи

Владислав Білоцький

Заступник директора УКРНОІВІ,
Голова Апеляційної палати УКРНОІВІ

vladyslav.bilotskyi@nipo.gov.ua

АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА – незалежний колегіальний орган УКРНОІВІ, який розглядає заперечення проти рішень щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності; заяви про визнання прав на об'єкти інтелектуальної власності недійсними повністю або частково; заяви про визнання торговельної марки добре відомою в Україні

Нові тенденції у роботі Апеляційної палати

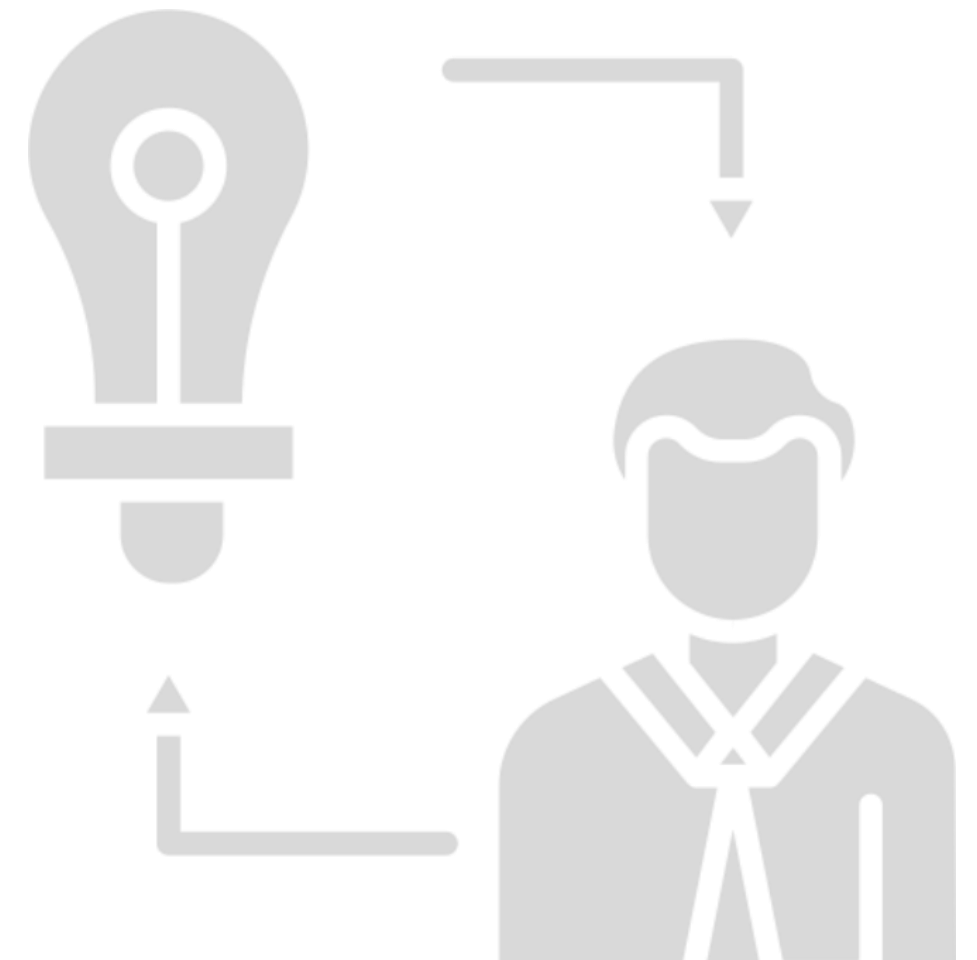

- 1. Цифровізація процедур** (Оптимізовано процеси подання та розгляду справ: електронний документообіг, участь в засіданнях онлайн - в режимі відеоконференції, тощо).
- 2. Забезпечено принцип прозорості та відкритості** (Публікація рішень, узагальнення практики, автоматизований розподіл справ, активне застосування інституту відводів/самовідводів).
- 3. Професійність** (Змінено вимоги до формування складу Апеляційної палати. Сьогодні у складі Апеляційної палати — найкращі у сфері інтелектуальної власності фахівці (експерти) УКРНОІВІ та Мінекономіки).
- 4. Можливість вибору способу захисту** (Можливість врегулювання спору шляхом проведення медіації на будь якій стадії розгляду справи в Апеляційній палаті).
- 5. Гармонізація з європейською практикою** (Орієнтир на підходи Європейського патентного відомства (EPO) та Відомства з інтелектуальної власності ЄС (EUIPO)).

Нові підходи до розгляду справ

1. **Зміст понад форму.** Палата аналізує не лише формальні підстави, а й суть правовідносин.
2. **Акцент на змагальність.** Кожна сторона має можливість висловити позицію, надати докази, взяти участь у засіданні.
3. **Сталість практики.** Палата активно формує сталу практику.
4. **Повага до аргументації.** Якість позицій сторін впливає на результат.

3 вересня 2024 року (відновлення роботи Апеляційної палати як колегіального органу УкрНОІВІ) на розгляді Апеляційної палати знаходилось **318** справ, з них: заперечень проти рішень за заявками на винаходи/корисні моделі – **8**; заперечень проти рішень за заявками на промислові зразки – **1**; заперечень проти рішень за заявками на торговельні марки, подані 3-тіми особами – **121**; заперечень проти рішень за заявками на торговельні марки, подані самими заявниками – **137**; апеляційних заяв про визнання недійсними повністю або частково патентів на винаходи/корисні моделі – **9**; апеляційних заяв про визнання недійсними повністю або частково свідоцтв на промислові зразки – **12**; заяв про визнання торговельної марки добре відомою в Україні – **30**.

Станом на сьогодні із загальної кількості справ Апеляційною палатою розглянуто **103** справи: **87** – щодо розгляду заперечень проти рішень за заявками на торговельні марки (в тому числі подані 3-ми особами); **4** - щодо розгляду заперечень проти рішень за заявками на винаходи; **10** – щодо розгляду заяв про визнання торговельних марок добре відомими в Україні; **1** – щодо розгляду апеляційної заяви про визнання недійсним свідоцтва на промисловий зразок; **1** – щодо розгляду апеляційної заяви про визнання недійсним патенту на корисну модель.

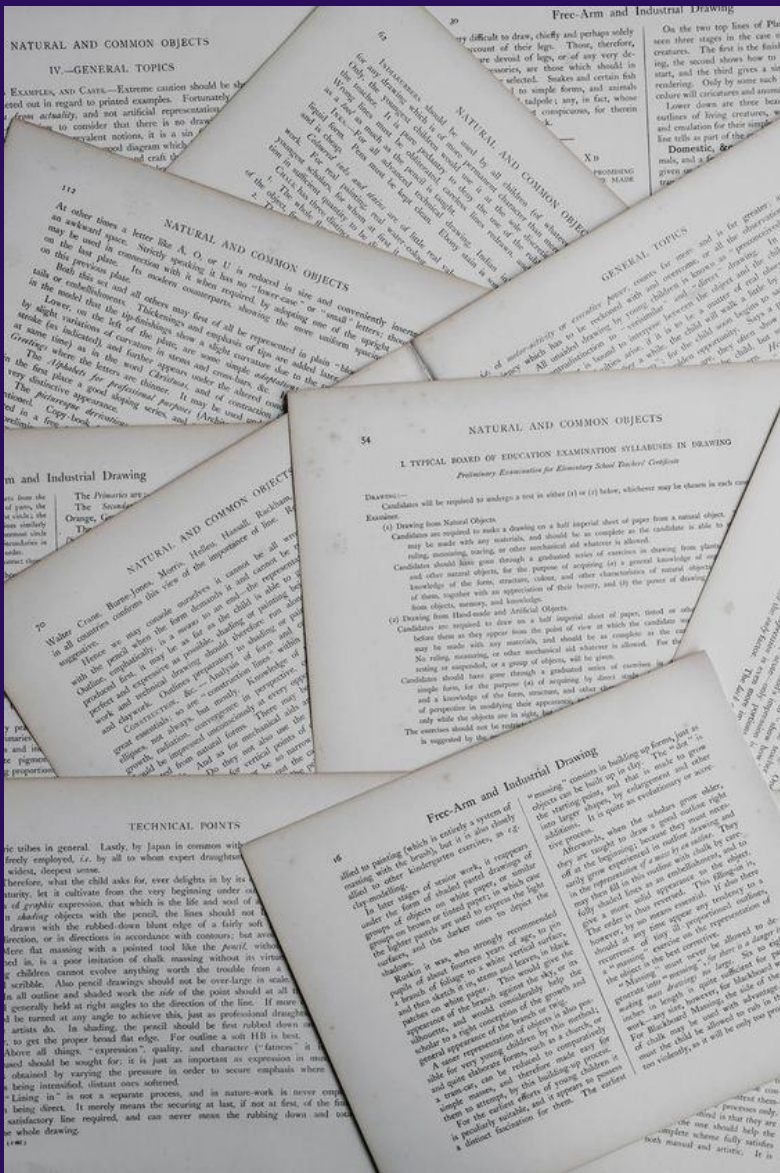
За період відновлення роботи Апеляційної палати УкрНОІВІ (з вересня 2024 року):

- організовано та проведено **339** засідань колегій Апеляційної палати;
- проведено **2** засідання пленуму Апеляційної палати з розгляду та обговорення питань практики застосування Апеляційною палатою законодавства з питань інтелектуальної власності та забезпечення однакового застосування норм Регламенту Апеляційної палати.

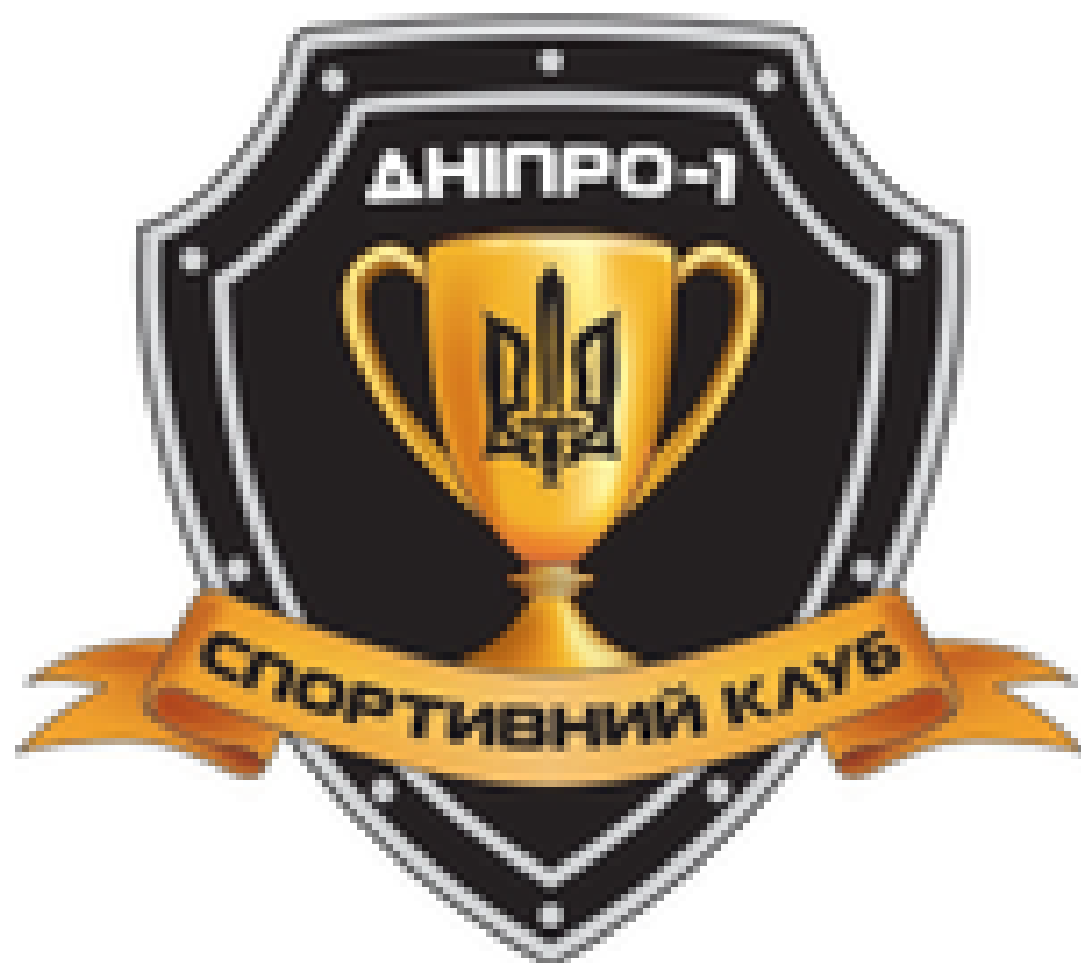
За результатами розгляду на офіційному сайті УкрНОІВІ опубліковано **90** рішень:

- 6** – за результатами розгляду заяв про визнання тм добре відомими;
- 2** – за результатами розгляду апеляційних заяв про визнання недійсними патентів на корисні моделі;
- 79**– за результатами розгляду заперечень проти рішень за заявками на торговельні марки (в тому числі і подані 3-ми особами);
- 3** - за результатами розгляду заперечень проти рішень за заявками на винаходи/корисні моделі. **17** рішень готуються до затвердження та публікації на офіційному сайті.

Для порівняння: в **2021** році Апеляційною палатою було прийнято і опубліковано **73** рішення, а в **2022** році цей показник сягав **64** рішення.

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

ЦІКАВІ КЕЙСИ

25.11.2024 колегією Апеляційної палати УкрНОІВІ прийнято рішення про відмову у задоволенні заперечення, поданого фізичною особою та ТОВ «Спортивний клуб «Дніпро-1», проти рішення УкрНОІВІ про відмову в реєстрації торговельної марки «ДНІПРО-1, Спортивний клуб, комб.» за заявкою № т 2020 00373 відносно товарів 25 класу МКТП та послуг 35, 41 класів МКТП.

Відмова в реєстрації (під час експертизи) була прийнята на тій підставі, що заявлене комбіноване позначення не може бути зареєстровано, тому що містить малий Державний Герб України (імітація), на використання якого в складі позначення відсутня згода відповідного Компетентного органу. При розгляді заперечення Апеляційною палатою було встановлено, що центральним елементом заявленого позначення є тризуб, виконаний у вигляді меча, розміщений на гербовому щиті.

В результаті розгляду матеріалів справи, колегія Апеляційної палати встановила, що в зображенні тризубу в складі заявленого позначення імітовані геральдичні характеристики зображення малого Державного герба України, встановлені пунктом 1 Постанови Верховної Ради України «Про Державний герб України» від 19.02.1992 № 2137-XII. Отже, заявлене позначення містить у своєму складі зображувальний елемент, що імітує малий Державний Герб України.

При дослідженні питання щодо надання дозволу компетентного органу на використання державної символіки в складі торговельних марок, колегія Апеляційної палати встановила, що на момент подання заявки № т 2020 00373 (13.01.2020) в Україні не існувало встановленого порядку та уповноваженого органу, який мав би повноваження надавати дозвіл на використання державної символіки в торговельних марках. Відтак, за відсутності належного правового механізму, правова охорона торговельної марки, що містить імітацію малого Державного Герба України, не могла бути надана.

З повним текстом рішення можна ознайомитись за посиланням:
https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/01/Rishennia_dnipro-1-web.pdf

ЦІКАВІ КЕЙСИ

16.06.2025 колегією Апеляційної палати УкрНОІВІ прийнято рішення про відмову у задоволенні заперечення, поданого фізичною особою проти рішення УкрНОІВІ про відмову в реєстрації торговельної марки «HOLY MOLY, комб.» за заявкою № т 2023 06806 відносно послуг 43 класу МКТП.

Відмова в реєстрації (під час експертизи) була прийнята на підставі невідповідності заявленого позначення умовам надання правової охорони для всіх заявлених послуг на тій підставі, що воно суперечить публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі (пункт 1 статті 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»), оскільки графічна частина позначення (негативне зображення черниці), підкреслена словесною частиною «HOLY MOLY». «HOLY MOLY» – свята Молі. Використання заявленого позначення як торговельної марки при наданні послуг може бути сприйняте як зневажливе відношення до релігійних святих і зачіпати та ображати почуття широких верств віруючих.

Проаналізувавши заявлене позначення та послуги, для яких воно подано на реєстрацію, колегія Апеляційної палати дійшла висновку, що поєднання словосполучення «HOLY MOLY» із зображенням монахині, очі якої замальовані рожевою фарбою з елементами підтікання, а жести рук можуть сприйматись як провокативні, створює візуальний образ, що може трактуватись як іронічне або зневажливе ставлення до релігійних цінностей. Особливо з огляду на те, що слово «holy» (святий) має сакральне походження, а поєднання його з нетиповим візуальним образом монахині створює дисонанс між релігійним змістом і стилістикою зображення. Це може викликати моральне неприйняття у віруючої частини населення, що прямо суперечить публічному порядку та моральним засадам, гарантованим Конституцією України.

Вказані висновки колегії Апеляційної палати узгоджуються з практикою ЄС, а саме: з положеннями, закріпленими у статті 6quinquies (B)(3) Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 року та статті 4(1)(f) Директиви (ЄС) 2015/2436.

З повним текстом рішення можна ознайомитись за посиланням:
<https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2025/07/Rishennia-Holy-Moly-komb.pdf>

Погляд у майбутнє

- **Подальша цифровізація всіх процесів** – розвиток єдиної електронної платформи (можливість створення особистого електронного кабінету);
- **Нормативне вдосконалення** (впровадження процедури «post grant opposition» щодо торговельних марок; впровадження нормативно-правової бази щодо правової охорони авторського права і суміжних прав, зокрема шляхом розширення повноважень Апеляційної палати);
- **Підвищення якості розгляду справ** (аналіз досвіду Європейських країн; впровадження щорічного аудиту (аналізу) рішень Апеляційної палати; співпраця з представниками бізнесу та правничої спільноти.
- **Міжнародна інтеграція**

Значення для правничої практики

Наше завдання — зробити захист в Апеляційній палаті максимально **ефективним, зрозумілим та справедливим**.

Для представників юридичної спільноти Апеляційна палата — це:

- **Ефективний інструмент досудового захисту прав ІВ;**
- **Ефективний та справедливий захист у найкоротші строки;**
- **Можливість захистити інтереси клієнта без суду** (в тому числі і шляхом медіації);
- **Джерело правових позицій**, що можуть бути використані у судовому захисті;
- **Підвищення передбачуваності правозастосування.**

Апеляційна палата УКРНОІВІ сьогодні — це не лише інституція, а й команда людей, які щодня працюють для того, щоб права інтелектуальної власності в Україні реально захищалися.

Дякую за увагу!